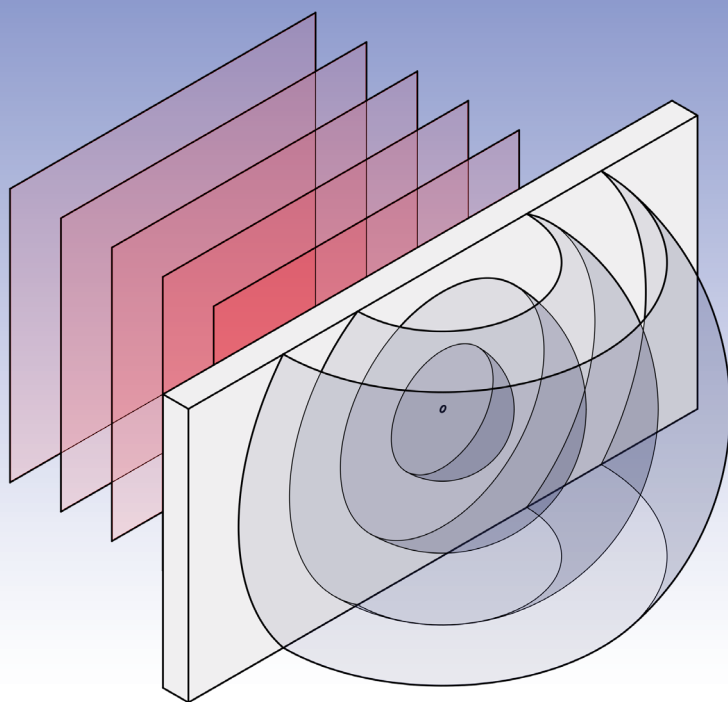

Česká Společnost Refrakční a Kataraktové Chirurgie

HISTORIE & **SOUČASNOST**

Almanach České společnosti refrakční a kataraktové chirurgie ČLS JEP

Vydala

Produkce BPP s.r.o.

Lípa č.p. 317, 763 11 Lípa

Listopad 2024

Vydání I.

ISBN 978-80-88379-42-3

Zrak je pro člověka nejdůležitějším smyslem, jeho prostřednictvím vnímáme 80% všech informací o svém okolí.

Šedý zákal a také refrakční vady jsou pak nejčastější příčinou poškození tohoto vjemu. Již od starověku jsou známy postupy k odstranění šedého zákalu. Nicméně až druhá polovina 20. století znamenala zásadní převrat v operativě jak katarakty, tak také refrakčních zákroků. V našich podmínkách teprve poslední desetiletí minulého století umožnilo širší zavádění takových moderních chirurgických postupů jako byla fakoemulsifikace, měkké nitrooční čočky, bezstehová chirurgie či lasery do běžné praxe.

U počátků těchto bouřlivých změn stála skupina osvětlených oftalmologů, kteří v zahraničí získávali zkušenosti, zaváděli nové technologie a postupy do praxe a popularizovali tyto metody v široké oftalmologické obci. Právě jejich zásluhou je dnes kataraktová a refrakční chirurgie v ČR na špičkové úrovni a zcela srovnatelná s nejspělejšími zeměmi světa. Tito chirurgové před čtvrt stoletím založili odbornou společnost – Českou společnost refrakční a kataraktové chirurgie, jejímž hlavním cílem bylo (a stále zůstává) právě vzdělávání kolegů v této oblasti, sdílení poznatků a podpora mladých oftalmochirurgů. Pro nás, jejich žáky, byla čest a radost možnost sledovat své vzory při práci a učit se od nich. Naším úkolem (a úkolem celé společnosti ČSRCKH) je pokračovat v jejich práci, přinášet nové poznatky a zkušenosti do praxe a popularizovat je jak v odborné, tak i laické veřejnosti.

Přeji tomuto dokumentu, aby byl trvalou připomínkou práce výše zmíněných „pionýrů“ kataraktové chirurgie a refrakčních zákroků a také inspirací pro generace budoucích oftalmochirurgů.

prof. MUDr. Pavel Studený, Ph.D., MHA

předseda České společnosti refrakční a kataraktové chirurgie

přednosta Oftalmologické kliniky 3. LF UK a Fakultní nemocnice Královské Vinohrady, Praha

Čas běží velmi rychle a taky se rychle zapomíná. V publikaci chceme upozornit na události a milníky vývoje, které byly pro kataraktovou a refrakční chirurgii důležité.

Vývoj kataraktové a refrakční chirurgie u nás byl výrazně ovlivněn vývojem ve vyspělých zemích. Proto stručně uvádíme i základní informace ze zemí, kde tyto postupy vznikaly.

Zachycujeme dvacetišestiletou činnost společnosti. Do obrazové dokumentace z kongresů ČSRKCH jsme vybrali většinou lékaře, kteří význačně přispěli k pokroku refrakční a kataraktové chirurgie v České republice. Nejsou uvedeni určitě všichni, takže se omlouváme, že výčet vynikajících chirurgů není úplný.

Děkujeme primáři MUDr. Maškovi a panu Procházkovi za obrazový materiál.

Jména lékařů jsou pro větší přehlednost textu uvedena většinou pouze jako křestní jméno a příjmení, bez titulů před a za jménem.

prof. MUDr. Pavel Kuchynka, CSc., FCMA

„Any sufficiently advanced technology is indistinguishable from magic“

Arthur C. Clarke - britský autor science fiction a vynálezce

Tento citát charakterizuje rozvoj refrakční a kataraktové chirurgie v 21. století.

HISTORIE REFRAKČNÍ A KATARAKTOVÉ CHIRURGIE

Následuje stručný přehled některých zásadních inovací, u kterých je někde uveden autor nebo společnost a rok (který nemusí být zcela přesný, protože někdy jde například o datum první operace, první publikace nebo schválení FDA).

Pokud za jménem není uvedeno kromě země nic jiného, jde o lékaře.

„An Innovation does not come from a sudden illumination. It requires a time of observation, a certain inclination to gamble, and the feeling that the present is already the past.“

D. Aron Rosa - umělecké jméno Genskof

„Toto není oko“
Genskofův akryl na plátně
www.ncbi.nlm.nih.gov

Za zakladatele moderní refrakční chirurgie je považován J. Barraquer, španělský oftalmolog, který v roce 1949 provedl první refrakční keratoplastiku in Centro de Oftalmologia Barraquer v Barceloně.

Začátek moderní historie implantace nitroočních čoček můžeme určit rok 1950, kdy v anglické nemocnici St. Thomas v Londýně sir Harold Ridley poprvé implantoval IOL. Operace katarakty byly zpočátku provázeny neúspěchy, ale Ridley byl neústupný. Pracoval téměř v utajení a výsledky publikoval až za několik let, kdy byl již na základě zkušeností přesvědčen, že volil správnou cestu. Setkal se s nesohlasem a nedůvěrou ostatních oftalmologů, které trvaly dlouho. Až ke konci života se mu dostalo uznání.

Znak nemocnice St. Thomas v Londýně

sir H. Ridley, první implantovaná čočka

HISTORIE REFRAKČNÍ A KATARAKTOVÉ CHIRURGIE

V Československu implantoval poprvé IOL profesor Jan Vanýsek v roce 1954 ve Fakultní nemocnici v Hradci Králové. Potom až po několika desítkách let provedl implantaci profesor Milan Izák v roce 1979 v Banské Bystrici.

prof. MUDr. Jan Vanýsek, DrSc.

prof. MUDr. Milan Izák, Ph.D., FEBO

V Československu provedl poprvé laserovou korekci dioptrické vady docent Zdeněk Smečka ve zlínské nemocnici v roce 1991.

Operace se vyvíjely, zlepšovaly se výsledky, klesal počet komplikací. Zároveň s operacemi katarakty se u nás začaly provádět i refrakční operace. Nejdříve rychle stoupal počet zájemců o refrakční chirurgii, ale po určité době začalo množství operací klesat. Rozdíl mezi refrakční chirurgií a chirurgií katarakty se začal zmenšovat.

REFRAKČNÍ CHIRURGIE

operační nástroje

mikrokeratom	1960	J. Barraquer (Španělsko)
excimer laser pro technické účely	1960	F. Houtermans (Německo)
excimer laser v oftalmologii	1983	S. Trokel (USA)
femtosekundový laser pro technické účely ..	1985	D. Strickland, G. Mourou (Kanada)
automatická rohovková topografie	1989	M. Busin (USA)
femtosekundový laser v oftalmologii	1990	R. Kurtz (USA)

operační postupy

nářezy rohovky	1930	T. Sato (Japonsko)
refrakční keratoplastika	1949	J. Barraquer (Španělsko)
keratomileusis	1963	J. Barraquer (Španělsko)
radiální keratotomie	1974	S. Fjodorov (SSSR)
PRK-photorefractive keratectomy	1987	T. Seiler (Německo)
LASIK – laser in situ keratomileusis	1989	L. Buratto (Itálie), I. G. Pallikaris (Řecko)

HISTORIE REFRAKČNÍ A KATARAKTOVÉ CHIRURGIE

KATARAKTOVÁ CHIRURGIE

operační nástroje

operační mikroskop v oftalmologii	1946	(40. a 50. léta 20. století)
fakoemulzifikace	1967	Ch. Kelman (Španělsko)
viskochirurgické nástroje	1979	E. Balazs (maďarský oftalmolog pracující ve Švédsku a USA)
Nd:YAG kapsulotomie	1979	D. Aron-Rosa (Francie)

operační postupy

implantace IOL do vaku po extrakapsulární extrakci čočky	1950	H. Ridley (Anglie)
implantace IOL do přední komory	1958	B. Strampelli (Itálie)
implantace IOL do vaku bez fixace	1977	J. Pierce (Anglie)
small incision	1964	Ch. Kelmann (USA)
topická anestezie	1993	A. M. Fishman (USA)
bezstehový rohovkový řez	1994	I. H. Fine (USA)

nitrooční čočky

měkké IOL	1978	Kai-yi Zhou (Čína)
	1980	Thomas R. Mazzocco (USA)
multifokální IOL	1983	Kenneth Hoffer (USA)
akomodační IOL	1991	J. Stuart Cumming (USA)
torické IOL	1992	Kimiya Shimizu (Japonsko)
Light adjustable lens	1996	Daniel Schwartz Robert Grubbs se společností Calhoun Vision (USA)
EDOF	2016	společnost SAV-IOL (Švýcarsko)

vyšetřovací přístroje

ultrazvukové nekontaktní přístroje na měření axiální délky oka	1963	F. Jansson (Švédsko)
OCT- optická koherenční tomografie	1991	D. Huang (USA)
OCT přední oční segment	1994	J. A. Izatt (USA)
automatické optické biometrické přístroje se softwarem na výpočet optické mohutnosti implant. čočky	1999	Carl Zeiss Meditec

ORGANIZACE OFTALMOLOGŮ ZABÝVAJÍCÍCH SE REFRAKČNÍ A KATARAKTOVOU CHIRURGIÍ

Implantace IOL byla zpočátku ve světě přijímána s velkou nedůvěrou většiny oftalmologů. Vědecké práce nebyly zařazovány do programů konferencí, byly odmítány k publikování v odborných časopisech. Odborné organizace v USA a Anglii zpočátku měly bránit oftalmology při soudních sporech a také bylo důležité mít fórum pro setkávání a sdílení informací.

Již v roce 1966 založili sir Ridley a P. Choyce Intraocular Implant Club, jehož členové jsou v současnosti P. Kuchynka a P. Rozsíval.

ASCRS vznikla v roce 1974

ISRS vznikla v roce 1979

ESCRS vznikla v roce 1991

ČSRKCH byla založena v roce 1998

Vznik ČSRKCH

U prvních nápadů na založení společnosti byli P. Kuchynka a P. Mašek. Na sjezdu ESCRS v roce 1992 v Paříži oslovili E. Rosena, v té době předsedu ESCRS. Ten potvrdil, že ESCRS má velký zájem na vytvoření České společnosti pro refrakční a kataraktovou chirurgii, která by s ESCRS spolupracovala. Ustavující schůze ČSRKCH proběhla 9. 1. 1998 v hotelu Schweiger v Praze. Formální záležitosti vyřizovala firma EriLens, jejímž majitelem byl Ing. P. Tichý. Nově vzniklá společnost byla zapsána u soudu jako zájmové sdružení ČSRKCH se sídlem ve Verdunské ulici 37/819 v Praze 6 a byla založena podáním na Ministerstvu vnitra ČR 28. 1. 1998.

V ustavujícím představenstvu společnosti zasedli

MUDr. P. Kuchynka jako předseda

MUDr. J. Cendelín

MUDr. M. Janek

MUDr. P. Mašek

MUDr. Z. Mazal

Na první valné hromadě v Milovech

30. 5. 1998 byla zvolena
dozorčí rada ve složení

MUDr. B. Brožek

MUDr. J. Novák

MUDr. J. Pašta

Zápis z ustavující schůze

ORGANIZACE OFTALMOLOGŮ ZABÝVAJÍCÍCH SE REFRAKČNÍ A KATARAKTOVOU CHIRURGIÍ

Společnost od svého vzniku úzce spolupracovala s ESCRS. Stanovy odpovídaly v podstatě také stanovám ČLS J. E. Purkyně. V roce 2014 proběhla úspěšná jednání mezi předsedou ČSRKCH a předsedou ČLS J. E. Purkyně profesorem Blahošem a naše společnost se stala součástí této prestižní české lékařské organizace.

Členové společnosti, kteří byli nebo jsou členy výboru ESCRS
Pavel Kuchynka, Pavel Stodůlka, Pavel Studený

Cíl, členství a organizace ČSRKCH

Cílem je provozovat neziskovou činnost související s oftalmologií. Součástí této činnosti je zabezpečení kvalitní zdravotní péče, organizování odborných setkání pro sdělování a výměnu informací, zvyšování odborné úrovně členů, organizace studijních stáží.

Členem se může stát buď fyzická osoba s úplným lékařským vzděláním nebo právnická osoba, jejíž předmět činnosti je v souladu s cíli společnosti.

Orgány společnosti jsou tři - valná hromada společnosti, představenstvo společnosti a dozorčí rada.

Valná hromada společnosti je tvořena všemi členy společnosti. Představenstvo společnosti má 5-7 zvolených členů. Členové představenstva musí být lékaři. Představenstvo je voleno na valné hromadě konané jednou za pět let, volba je dvoukolová. První kolo probíhá korespondenčně. V něm členové mohou podat nominaci na nejvíce sedm kandidátů. Ve druhém kole členové přítomní na valné hromadě volí tajně z kandidátní listiny 20 členů vybraných v prvním kole. Představenstvo si potom zvolí svého předsedu a místopředsedu většinou hlasů. Představenstvo jmenuje sekretáře společnosti. Představenstvo předkládá jednou ročně valné hromadě zprávu o činnosti a stavu jejího majetku.

Dozorčí rada je kontrolní orgán tří členů společnosti volených stejným způsobem jako předsednictvo. Člen předsednictva nesmí být členem dozorčí rady.

Společnost může udělit čestné členství za mimořádné zásluhy o rozvoj kataraktové a refrakční chirurgie.

(zkráceno podle Stanov ČSRKCH dostupné na www.csrkch.cz)

Čestní členové ČSRKCH

Michal Janek, Pavel Kuchynka, Petr Mašek, Zdeněk Mazal

Mezinárodní kongresy konané v ČR ve spolupráci s ČSRKCH

V roce 1997 ESCRS pořádala svůj výroční kongres v Praze ve spolupráci s budoucími členy výboru vznikající ČSRKCH. Byl to první ESCRS kongres v zemích východní Evropy.

V roce 2012 se konal pravidelný zimní kongres ESCRS ve spolupráci s ČSRKCH v Praze.

ČSRKCH spolupracovala také s ISRS, která měla sídlo své pobočky pro celou Evropu na Oční klinice FNKV Praha.

Rohovková banka byla založena ve FNKV v roce 1991 ve spolupráci s TBI (Tissue Banks International, Baltimore, USA). Banka spolupracovala s ČSRKCH při organizování EEBA (European Eye Bank Association) sjezdu evropských očních bank v Praze v roce 2017.

Společnost ČSRKCH organizuje pravidelné mezinárodní kongresy a odborné doškolovací akce pro lékaře a sestry.

Mezinárodní kongresy ČSRKCH

Kongresy se konají pravidelně jednou ročně od roku 2003. První dva kongresy proběhly v roce 2003 a 2004 v Milovech, kde se do té doby konaly pravidelně Implantologické dny pořádané P. Maškem pod záštitou ČOS. Výjimkou byl rok 2020, kdy byl sjezd z důvodů pandemie COVID-19 zrušen a následující rok 2021 se ze stejného důvodu konal 18. kongres pouze on-line formou.

Od roku 2005 sjezdy úspěšně organizuje pan Procházka z agentury Produkce BPP s.r.o.

3. kongres	květen 2005	Praha
4. kongres	květen 2006	Olomouc
5. kongres	duben 2007	Mariánské Lázně
6. kongres	květen 2008	Praha
7. kongres	květen 2009	Ostrava
8. kongres	květen 2010	Praha
9. kongres	květen 2011	Ostrava
10. kongres	květen 2012	Hradec Králové
11. kongres	květen 2013	Olomouc
12. kongres	květen 2014	Ostrava
13. kongres	květen 2015	Plzeň

ČINNOST ČSRKCH

14. kongres	květen 2016	Praha
15. kongres	květen 2017	Ostrava
16. kongres	květen 2018	Zlín
17. kongres	květen 2019	Hradec Králové
	květen 2020	kongres se nekonal (pandemie COVID-19)
18. kongres	květen 2021	hybridní on-line kongres (pandemie COVID-19)
19. kongres	květen 2022	Olomouc
20. kongres	květen 2023	Hradec Králové
21. kongres	květen 2024	Brno

Aktivními účastníky na sjezdech byli také někteří významní zahraniční oftalmologové

J. Guel - *Institut oční mikrochirurgie, Barcelona, Španělsko*

C. Barraquer - *Barraquer klinika, Barcelona, Španělsko*

M. Knorz - *FreeVisLasik Center, Mannheim, Německo*

V. Pfeifer - *University Medical Centre, Lublaň, Slovinsko*

K. Tjia - *Dutch Ophthalmic Research Center, Zwolle, Holandsko*

O. Findl - *Augenabteilung, Hanusch Krankenhaus, Vídeň, Rakousko*

Operační kurzy chirurgie katarakty

Tyto kurzy se konaly pod záštitou ČSRKCH a ve spolupráci s Lionským mezinárodním vzdělávacím očním centrem na Oční klinice FNKV v Praze. Lionské centrum fungovalo 25 let a jeho cílem bylo vzdělávání oftalmologů ze střední a východní Evropy.

Účastníci mohli také sledovat živě ze sálu české chirurgie, ale i některé význačné zahraniční oftalmology. Po operacích následovaly přednášky lektorů a diskuse.

Pozvání do Prahy přijali mimo jiné

M. Knorz - *FreeVisLasik Center, Mannheim, Německo*

W. Stark - *Johns Hopkins Hospital, Baltimore, USA*

H. Fine - *Health and Science University, Portland, USA*

T. Neuhahn - *Laser Eye Center, Munich, Německo*

R. Packard - *Prince Charles Eye Unit, Windsor, UK*

R. MacKool - *The MacKool Eye Institute and Laser Centrum, New York, USA*

Kataraktové školy pro lékaře a sestry

Od roku 2004 organizuje P. Studený pod záštitou ČSRKCH pravidelně každý rok kurzy určené nejen lékařům, ale i sestrám. Kromě přednášek mohou účastníci sledovat živé přenosy ze sálu a zúčastnit se praktického nácviku ve wetlabu.

Rohovkové dny

Rohovkový den, který organizuje P. Studený, se pořádá každoročně od roku 2008 také pod záštitou ČSRKCH.

Jednání s pojišťovnami

Zastupování zájmů členů společnosti znamenalo také neustálé opakované jednání předsedy společnosti a některých členů výboru se zdravotními pojišťovnami. Účastnili se také na politickém lobování a jednání s Ministerstvem zdravotnictví. Hodně se angažoval primář MUDr. Janek, který byl v letech 2010 – 2014 poslancem v parlamentu, člen Zdravotního výboru a člen dozorčí rady VZP. Dohadovala se například cena bodového hodnocení operace katarakty, obhajovala se stejná cena za operaci katarakty prováděnou ambulantně a řada dalších věcí.

Doporučené postupy

ČSRKCH vypracovala doporučené postupy „Standard pro diagnostiku a léčbu: Katarakta dospělých“ autorů P. Kuchynka, P. Mazal, P. Studený a J. Hamouz. Publikován byl v České a Slovenské oftalmologii v roce 2012.

Tento standard byl doplněn v roce 2016 ve spolupráci s týmem pro vývoj Národní sady standardů zdravotních služeb.

„Klinický konsensus pro refrakční chirurgii“ autorů P. Kuchynka, P. Novák, P. Stodůlka a P. Studený byl publikován v České a Slovenské oftalmologii v roce 2017.

Časopis

2 roky vycházel časopis ČSRKCH, který se však nepodařilo udržet.

Nadační fond ČSRKCH

Fond vznikl v březnu 2012. Jeho účelem je vzdělávání lékařů v očním lékařství a podpora neziskových činností a služeb souvisejících s refrakční a kataraktovou chirurgií a oftalmologií.

Medaile prof. MUDr. Jana Vanýska, DrSc.

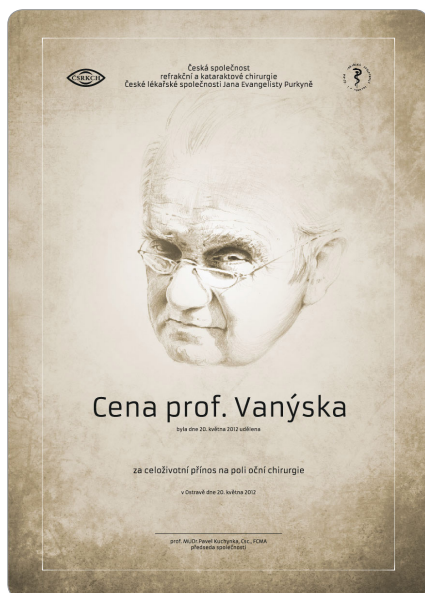

Tato medaile se uděluje od roku 2007 na sjezdech ČSRKCH lékařům, kteří mají zásluhy o rozvoj kataraktové chirurgie u nás.

Medaile byla ražena v rodinné firmě pana Kazdy - TRIGA-K na Praze 4, kde se razí i prezidentské plakety prakticky všech státních vyznamenání.

Držitelé medaile

2007	Pavel Kuchynka
2008	Michal Janek
2009	Petr Mašek
2010	Pavel Rozsival
2011	Zdeněk Mazal
2012	Jiří Pašta
2013	Šárka Pitrová
2016	Drahomíra Baráková
2024	Jan Novák

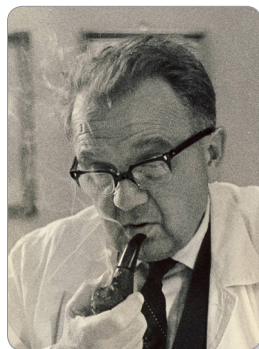
JAN VANÝSEK

Profesor Jan Vanýsek se narodil v Brně, taky zde chodil do škol a po ukončení Lékařské fakulty začal pracovat v brněnské nemocnici. Nejdříve pracoval na chirurgii, ale potom se rozhodl pro oční.

„Oftalmochirurgie je nádherná. Je to hodinářská práce. Musíte mít všechny vlastnosti chirurga a velkou manuální zručnost.“

Od počátku své kariéry se zajímal o nové postupy v očních operačních technikách, výzkum i nové vyšetřovací metody.

V roce 1945 přijal nabídku na místo profesora na Oční klinice v Hradci Králové.

Nemocnice v Hradci Králové, Oční a ušní pavilon

Zde provedl svoji první keratoplastiku a první implantaci nitrooční čočky. Spolupracoval s pány J. Altmanem a T. Klauberem, kteří nejdříve pracovali v optické škole v Jablonci a potom nabídli Vanýskovi, že budou pracovat pro něj. Byli to oni, kdo vypočítali optickou mohutnost čočky pro implantaci a také ji zhotovili.

Udělati to výborně, protože první pacient měl po operaci visus 6/6. Operace proběhla bez komplikací. Vanýsek ale příliš v těchto operacích nepokračoval, mimo jiné i proto, že podle tehdy platné československé legislativy se tyto operace neměly provádět. Pro implantaci čočky nenašel pochopení ani u kolegů. Hlavní redaktor Československé oftalmologie Vanýskovu práci o implantaci čoček odmítl publikovat.

Z hradecké lékařské fakulty se stala v roce 1951 Vojenská lékařská akademie, ale Vanýsek nechtěl být vojákem, proto se vrátil v roce 1955 do Brna. Zde pokračoval ve velmi úspěšné klinické i akademické kariéře. Ve světě byl známý především pro své práce o elektroretinografii a ultrazvukovém vyšetření oka. Byl členem řady světových odborných lékařských společností. V jisté míře projevil podporu politickému manifestu 2000 slov, ale podle jeho paměti tento dokument ve skutečnosti nikdy nepodepsal. Takže potom také z jeho pohledu logicky nebyl ochoten veřejně ho odvolat. A proto komunistický režim rázně ukončil odbornou činnost jednoho z našich nejúspěšnějších oftalmologů.

Podle autobiografické knihy „Prožil jsem zvláštní století“ - vzpomínky očního lékaře prof. MUDr. Jana Vanýska autora Jiřího Vanýska.

20. 6. 1961 vytvořil světový rekord v dálkovém létání na 1364 km na trase Karlovy Vary - Konstanca.

Pane profesore, pamatujete si, kdy jste viděl první operaci katarakty?

Bylo to na oční klinice ve Vinohradské nemocnici v roce 1974. Bez mikroskopu se prováděla intrakapsulární kryoextrakce čočky, po operaci se předepisovaly brýle. Uvědomuju si, že jsem měl velké štěstí, protože jsem mohl ve své kariéře zažít ohromný rozvoj kataraktové a refrakční chirurgie.

Od koho jste se učil?

Na klinice mě učil profesor Kolín a docent Sedláček, v zahraničí především profesor Pouliquen a profesor Stark.

Měl jsem ještě před rokem 1989 několikrát možnost stážovat v zahraničí.

Od r. 1980 jsem opakovaně stážoval v nemocnici Hôtel Dieu v Paříži, kde profesor Pouliquen operoval s mikroskopem, prováděl extrakapsulární extrakci čočky a implantoval umělé čočky. Po r. 1985 jsem byl několikrát na pracovišti profesora Lunda v Mnichově, kde se již prováděla fakoemulzifikace. Již tehdy jsem byl přesvědčen, že to je metoda budoucnosti.

V roce 1991 jsem byl na pracovišti profesora Neuhahna v Mnichově, protože jsem v té době sám začínal dělat fakoemulzifikace a věděl jsem, že zde tuto metodu uvidím při mnoha operacích prováděných velmi zkušeným operátérem. Stejný cíl měla i stáž v roce 1991 ve Windsoru u doktora Packarda.

Od roku 1994 jsem měl možnost opakovaných stáží ve Wilmerově institutu nemocnice Johns Hopkins v Baltimoru u profesora Starka, se kterým jsem pak dlouhodobě spolupracoval.

Od roku 2000 do roku 2015 jsem téměř každý rok byl několik dní v The Mackool Institute v New Yorku u profesora R. Mackoola.

Všechny zmíněné oftalmology považuji za své učitele a jsem jim všem velmi vděčný.

Měl jste možnost zavádět na svém pracovišti nové postupy a jak moc to bylo obtížné?

Profesor Kolín byl přednostou kliniky a mně jako primáři nikdy v ničem nebránil. Problém byl však s tehdejšími vedením FNKV. V roce 1985 jsem objednal první IOL, ale nemocnice je odmítla zaplatit, protože to „nebylo potřeba“. Jako přednost kliniky jsem pak už byl v postavení, že jsem mohl dále zavádět nové operační postupy a rozhodovat o nákupu moderních přístrojů.

ROZHOVOR S PROFESOREM KUCHYNKOU

Zažil jste nedůvěru a konzervatismus ostatních oftalmologů?

Ano. Pamatuji si seminář v Praze, kde profesor Izák ze Slovenska měl přednášku o implantaci IOL (byl po profesorovi Vanýskovi druhý oftalmolog v ČSSR, který prováděl tyto operace). Z pléna bylo slyšet: „Nechte už ty šošovky, stejně je nikdo dávat nebude.“ Když jsem poprvé u nás přednášel o operaci katarakty v topické anestezii, tak někdo poznamenal: „Dělá frajera na úkor pacientů“.

No a to je také právě jeden z cílů ČSRKCH, aby se zveřejňovaly nové poznatky a dokládaly se vědeckými pracemi a dobře dokumentovanými výsledky. Určitý skepticismus v medicíně má svůj význam, ale lze ho překonat, pokud máme vědecky podložené důkazy.

Jaký význam pro českou oftalmologii měly kontakty se zahraničními kolegy?

Zásadní. Například v roce 1990 na sjezd v Bánské Bystrici přijelo nečekaně mnoho lékařů ze západních zemí a především z USA. Byli zvědaví spíše na politickou situaci u nás než na československou oftalmologii. Tam jsem získal řadu důležitých kontaktů. Mimo jiné jsem tam potkal Dr. Kelmana a profesora Starka, kteří mi byli velmi ochotni pomáhat.

15. kongres v r. 2017, Ostrava

Měl jste možnost seznámit se se sirem Ridleyem?

Na sjezdu ESCRS v roce 2001 ve Vídni jsem byl pozván na jednání výboru, kde byl sir Ridley přítomen. Jsem rád, že jsem se mohl seznámit s legendou světové oftalmologie.

Co považujete za nejdůležitější pokrok v operační technice a ve vývoji čoček?

- použití operačního mikroskopu
- měkké zadně komorové čočky

Ptala se redaktorka Z. Kebortová.

MUDr. Michal Janek

promoce 1975

pracoviště

- Oční oddělení v nemocnici v Příbrami
- Oční oddělení nemocnice v Klatovech – primář
- OFTA oční laserové centrum a centrum nitrooční chirurgie Plzeň
- Oční centrum Praha
- Oční oddělení nemocnice v Klatovech

funkce

člen výboru ČSRKCH, vědecký sekretář ČOS, čestný člen ČOS

Pane primáři, byl jste vždy velmi progresivní oftalmolog. Je riskantní a nepohodlné zavádět nové postupy. Co bylo Vaší motivací a měl jste podporu od vedení nemocnice?

Možnost eliminace brýlové a afakické korekce mi připadala jako zázrak pro pacienty. V Klatovech jsem měl pro zavedení těchto operací nejen podporu vedení nemocnice, ale i všech komunálních složek.

Co považujete za zásadní inovace v kataraktové a refrakční chirurgii?

- fakoemulzifikace

- IOL

9. kongres v r. 2011, Ostrava: P. Mašek, Z. Mazal, M. Janek

OTÁZKY A ODPOVĚDI

MUDr. Petr Mašek, CSc., FEBO

promoce 1973

pracoviště

- Oční klinika LF UJEP Brno
- Oční oddělení OÚNZ Prostějov - primář
- Oční oddělení Městské nemocnice Ostrava - primář
- Oční klinika FNO a LF OU, Ostrava - přednosta

funkce

místopředseda ČSRKCH, člen výboru ČOS

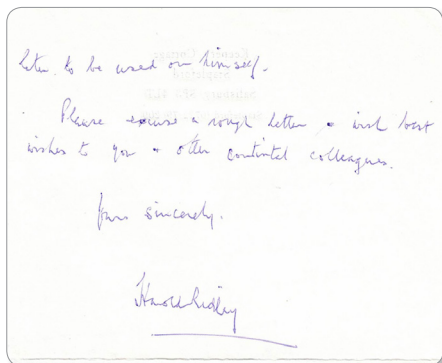

Pane primáři, zabýváte se historií implantací. Napsal jste společně s docentem Paštou zajímavou knihu "60 let nitrooční čočky". Co Vás nejvíce zaujalo na osobě sira Ridleye?

Se sirem Ridleyem jsem se setkal v roce 1979 na sjezdu ESCRS v Curychu. Během krátkého rozhovoru byl nesmírně skromný a vstřícný. Později mě skutečně překvapil, když jsem od něj dostal poměrně dlouhý, rukou psaný dopis jako odpověď na mé blahopřání k jeho 90. narozeninám.

Co považujete za nejdůležitější pokrok v operační technice a ve vývoji čoček?

- fakoemulzifikace
- PC IOL

podpis sira Ridleye

4. kongres v r. 2006, Olomouc:
P. Mašek, P. Kuchynka

OTÁZKY A ODPOVĚDI

doc. MUDr. Jiří Pašta, CSc., FEBO

promoce 1978

pracoviště

- Oční klinika 1. LF UK a ÚVN v Praze - přednosta
- Premium Clinic Teplice
- Oční centrum Praha

funkce

člen výboru ČSRKCH, člen výboru ČOS

Pane docente odoperoval jste hodně nemocných. Zůstala Vám schopnost emocionálně s nimi sdílet radost z dobrého výsledku, nebo je pro Vás úspěšná operace bez komplikací samozřejmostí.

Nekomplikovaných operací je naštěstí valná většina a ty se slévají do každodenního dobrého pocitu z rutinně vykonané práce. Ale něco jiného jsou operace u nespoupracujících pacientů, komplikovaných diagnóz, nebo řešení operačních komplikací ať už vlastních nebo cizích. Ty utkvívají v paměti a při úspěšném výsledku je oboustranná radost vysoká.

Co považujete za nejdůležitější pokrok v operační technice a ve vývoji čoček?

- fakoemulzifikace
- měkké čočky

7. kongres v r. 2009, Ostrava: J. Pašta, P. Mašek

MUDr. Jakub Dítě

je jeden z mladých členů ČSRKCH

promoce 2014

pracoviště

- Oční klinika FNKV, Praha

Pane doktore, proč jste se rozhodl pro oftalmologii a operace předního segmentu?

Již během studia jsem se chtěl věnovat chirurgii. Po promoci jsem nastoupil na Kliniku transplantační chirurgie v IKEM. Po dvou letech jsem si uvědomil, že více než mnohahodinové rozsáhlé operace mě baví mikrochirurgické výkony. Proto jsem se rozhodl pro zásadní změnu a začal jsem se věnovat kariéře v oftalmologii. V tomto oboru se mi moc líbila operace katarakty jako rychlý a efektivní výkon, který vyžaduje velkou přesnost a soustředění. Tento výkon ze dne na den zásadním způsobem změnil život našich pacientů k lepšímu.

Jak si představujete ideální čočku budoucnosti?

- plně funkční akomodující čočka

Myslíte, že umělá inteligence zásadně ovlivní v budoucnu refrakční a kataraktovou chirurgii?

- ano.

Myslím, že při operaci nám budou čím dál tím víc pomáhat pokročilé vizualizační systémy využívající prvky AR (augmented reality) a asistenci AI (artificial intelligence).

Ptala se redaktorka Z. Kebortová.

DOKUMENTAČNÍ FOTOGRAFIE Z KONGRESŮ ČSRKCH

3. Kongres ČSRKCH, 13. - 14. 5. 2005, Praha

F. Raiskup-Wolf, J. Hycl, P. Stodůlka

P. Mašek, P. Kuchynka, P. Studený, P. Rozsívál, P. Novák

Z. Mazal, M. Janek

M. C. Khorz

DOKUMENTAČNÍ FOTOGRAFIE Z KONGRESŮ ČSRKCH

4. Kongres ČSRKCH, 26. - 27. 5. 2006, Olomouc

J. Pašta, P. Novák, P. Kuchynka

S. Procházková, P. Kuchynka

L. Továrek

D. Baráková

Výstavní expozice

Vystoupení J. Svěčeného

DOKUMENTAČNÍ FOTOGRAFIE Z KONGRESŮ ČSRKCH

5. Kongres ČSRKCH, 20. - 21. 4. 2007, Mariánské Lázně

Hotel Monty, Mariánské Lázně

Grafika kongresu

Kongresový sál

Hotel U Sládka - sesterská sekce

Výstavní expozice

DOKUMENTAČNÍ FOTOGRAFIE Z KONGRESŮ ČSRKCH

6. Kongres ČSRKCH, 16. - 17. 5. 2008, Praha

P. Kuchynka, M. Janek, P. Stodůlka, D. Baráková, P. Mašek, J. Urminský, K. Marešová, P. Novák, J. Pašta

Výstavní expozice

Účastníci

Foyer

D. Baráková

P. Kuchynka

DOKUMENTAČNÍ FOTOGRAFIE Z KONGRESŮ ČSRKCH

7. Kongres ČSRKCH, 22. - 23. 5. 2009, Ostrava

P. Mašek, P. Kuchynka, J. Pašta, D. Baráková, M. Janek, K. Marešová, P. Stodůlka

Sesterská sekce

P. Mašek, P. Rozsival, Z. Mazal

Výstavní expozice

Výstavní expozice

DOKUMENTAČNÍ FOTOGRAFIE Z KONGRESŮ ČSRKCH

8. Kongres ČSRKCH, 21. - 22. 5. 2010, Praha

U. Mester, D. Siveková, J. Hycl, D. Baráková, P. Studený

T. Homscheid

P. Mašek

Účastníci

J. Hamouz, K. Liehneová, P. Studený

Výstavní expozice

DOKUMENTAČNÍ FOTOGRAFIE Z KONGRESŮ ČSRKCH

9. Kongres ČSRKCH, 20. - 21. 5. 2011, Ostrava

D. Baráková, M. Hložánek, J. Cendelín, P. Mašek, P. Rozsívál, P. Stodůlka, P. Novák, P. Kuchynka

Z. Mazal

Mladí oftalmologové

D. Baráková

Výstavní expozice

Výstavní expozice

DOKUMENTAČNÍ FOTOGRAFIE Z KONGRESŮ ČSRKCH

10. Kongres ČSRKCH, 25. - 26. 5. 2012, Hradec Králové

J. Libiger, K. Marešová, K. Krčilová, A. Lenčová, P. Rozsíval, P. Studený, P. Stodůlka

P. Studený, K. Marešová

P. Studený, M. Bodnár, P. Kuchynka, A. Holubová, M. Filipec

Výstavní expozice

Společenský večer

DOKUMENTAČNÍ FOTOGRAFIE Z KONGRESŮ ČSRKCH

11. Kongres ČSRKCH 24. - 25. 5. 2013, Olomouc

P. Švrček, Š. Pitrová, M. Janek, P. Stodůlka, J. Pašta, P. Kuchynka

K. Marešová, J. Cendelín

P. Stodůlka, P. Mojžiš, P. Kuchynka

Š. Pitrová

Duel: J. Urminský, D. Cholevík

Duel: M. Kacerovský, J. Cendelín

DOKUMENTAČNÍ FOTOGRAFIE Z KONGRESŮ ČSRKCH

12. Kongres ČSRKCH 23. - 24. 5. 2014, Ostrava

P. Kuchynka, J. Pašta, P. Stodůlka, L. Valešová, R. Havránek

R. Mach, K. Marešová

P. Stodůlka, J. Kacerovská, M. Choleva

P. Studený, K. Marešová

Výstavní expozice

Foyer

DOKUMENTAČNÍ FOTOGRAFIE Z KONGRESŮ ČSRKCH

13. Kongres ČSRKCH 22. - 23. 5. 2015, Plzeň

Úvodní přednáška P. Maška

J. Cendelín, D. Křížová, P. Studený

Křest knihy J. Pašty a P. Maška: Fakoemulzifikace

Výstavní expozice

Výstavní expozice

DOKUMENTAČNÍ FOTOGRAFIE Z KONGRESŮ ČSRKCH

14. Kongres ČSRKCH 20. - 21. 5. 2016, Praha

P. Novák, J. Kacerovská, K. Marešová, J. Cendelín, J. Pašta

D. Baráková, P. Kuchynka

Z. Hlinomazová, P. Stodůlka

K. Marešová, P. Kuchynka

Výstavní expozice

Posluchači

DOKUMENTAČNÍ FOTOGRAFIE Z KONGRESŮ ČSRKCH

15. Kongres ČSRKCH 19. - 20. 5. 2017, Ostrava

K. Hladíková

J. Němčanský

K. Marešová

Duel: Š. Skorkovská, P. Veselý

Duel: J. Kacerovská, M. Kacerovský

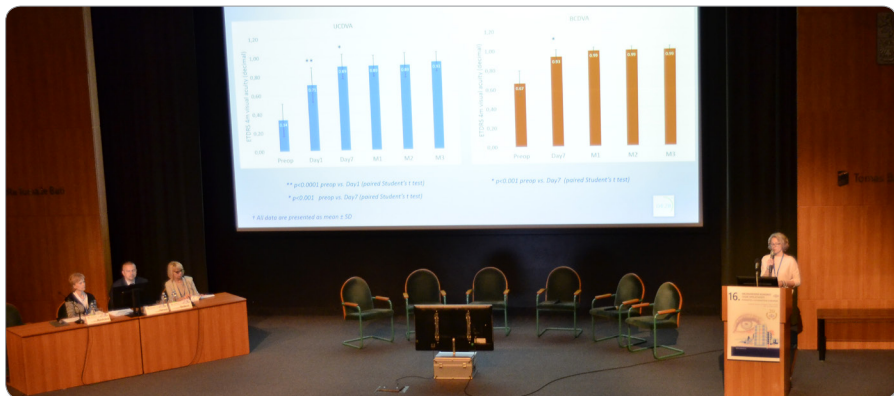
Výstavní expozice

Společenský večer

DOKUMENTAČNÍ FOTOGRAFIE Z KONGRESŮ ČSRKCH

16. Kongres ČSRKCH 18. - 19. 5. 2018, Zlín

Z. Wandrolová, J. Hamouz, D. Baráková, M. Němcová

Výstavní expozice

Výstavní expozice

Společenský večer

Výstavní expozice

DOKUMENTAČNÍ FOTOGRAFIE Z KONGRESŮ ČSRKCH

17. Kongres ČSRKCH 24. - 25. 5. 2019, Hradec Králové

J. Mandáček, V. Palička, P. Rozsival, P. Kuchynka, P. Stodůlka

J. Tichý, V. Liška

J. Novák

Posluchači

Výstavní expozice

Výstavní expozice

Ve Zlíně dne 16. 3. 2020

Vážení obchodní přátelé,

po vyhodnocení situace způsobené šířením infekčního onemocnění COVID-19 nejen v České republice, ale i v Evropě a celém světě, jsme se rozhodli přesunout konání **18. MEZINÁRODNÍHO KONGRESU ČESKÉ SPOLEČNOSTI REFRAKČNÍ A KATARAKTOVÉ CHIRURGIE** na pozdější termín.

Po dohodě pořadatele s výborem je nový termín kongresu

19. – 20. června 2020, NH Collection Olomouc Congress.

Dohodnuté podmínky firemní spolupráce zůstávají v platnosti, případné změny a dodatky smluv budeme řešit operativně.

Věříme, že všichni uděláme maximum pro to, aby kongres proběhl bez jakýchkoliv potíží a v přátelské atmosféře.

Děkujeme za pochopení a těšíme se na setkání v plném zdraví a síle!

prof. MUDr. Pavel Kuchynka, CSc., FCMA

Bořek Procházka

DOKUMENTAČNÍ FOTOGRAFIE Z KONGRESŮ ČSRKCH

18. Kongres ČSRKCH 21. - 22. 5. 2021, online

J. Cendelín, A. Klézlová, P. Studený, M. Kacerovský, P. Novák

P. Novák, P. Studený, M. Šín

P. Stodůlka, P. Kuchynka, P. Studený

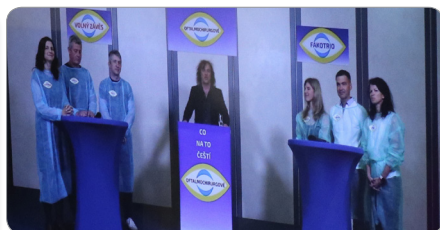
M. Fichtl, Z. Straňák, P. Bulíř, P. Studený

P. Veselý, E. Tihelková, J. Cendelín

M. Fučík, P. Veselý, K. Hložánková,
M. Hložánek, J. Kacerovská, A. Klézlová

Co na to čeští oftalmochirurgové

DOKUMENTAČNÍ FOTOGRAFIE Z KONGRESŮ ČSRKCH

19. Kongres ČSRKCH 20. - 21. 5. 2022, Olomouc

Zahájení kongresu

P. Stodůlka, R. Nuijts, O. Findl

Posлуcháči

Výstavní expozice

Výstavní expozice

DOKUMENTAČNÍ FOTOGRAFIE Z KONGRESŮ ČSRKCH

20. Kongres ČSRKCH 19. - 20. 5. 2023, Hradec Králové

P. Kuchynka, P. Rozsívál, A. Herman, P. Hejna, P. Stodůlka

A. Janeková, L. Hejsek

M. Krejsta, M. Studená, A. Janek

Duel: J. Němčanský, F. Benda

Duel: P. Böhm, F. Daboczi

DOKUMENTAČNÍ FOTOGRAFIE Z KONGRESŮ ČSRKCH

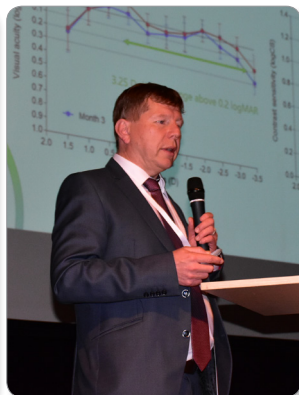
20. Kongres ČSRKCH 19. - 20. 5. 2023, Hradec Králové

Z. Hlinomazová

Š. Skorkovská

L. Nováček

K. Marešová, Z. Mazal, P. Stodůlka, J. Cendelín

Posluchači

Výstavní expozice

Výstavní expozice

DOKUMENTAČNÍ FOTOGRAFIE Z KONGRESŮ ČSRKCH

21. Kongres ČSRKCH 17. - 18. 5. 2024, Brno

Slavnostní zahájení

Slavnostní zahájení

Slavnostní zahájení

Předání ceny prof. Vanýska

J. Novák

DOKUMENTAČNÍ FOTOGRAFIE Z KONGRESŮ ČSRKCH

21. Kongres ČSRKCH 17. - 18. 5. 2024, Brno

Z. Hlinomazová, P. Novák, E. Frič, P. Stodůlka, M. Hložánek

O. Vlasák, J. Cendelín, Š. Skorkovská, M. Horáčková, J. Ventruha

P. Studený

Posluchači

Výstavní expozice

DOKUMENTAČNÍ FOTOGRAFIE Z KONGRESŮ ČSRKCH

21. Kongres ČSRKCH 17. - 18. 5. 2024, Brno

Duel: M. Kacerovský, P. Veselý

Duel: T. Novotný, J. Cendelín

P. Veselý

T. Novotný

Výstavní expozice

Výstavní expozice

DOKUMENTAČNÍ FOTOGRAFIE Z KONGRESŮ ČSRKCH

21. Kongres ČSRKCH 17. - 18. 5. 2024, Brno

M. Janek, Z. Mazal

M. Hložánek, A. Smorádková, P. Veselý

Posluchači

Foyer

M. Hložánek, P. Bulíř, P. Studený, Z. Hlinomazová, J. Cendelín a ocenění Lékaři

ZKRATKY

AI	artificial intelligence
AR	augmented reality
ASCRS	American Society of Cataract and Refractive Surgery
COVID-19	corona virus disease - 2019
ČLS J. E. Purkyně	Česká lékařská společnost Jana Evangelisty Purkyně
ČOS	Česká oftalmologická společnost
CSc.	candidatus scientiarum
ČSRKCH	Česká společnost refrakční a kataraktové chirurgie
ČR	Česká republika
ČSSR	Československá socialistická republika
EDOF	extended depth of focus
ESCRS	European Society of Cataract and Refractive Surgery
FDA	Food and Drug Administration
FEBO	Fellow European Board of Ophthalmology
FNKV	Fakultní nemocnice Královské Vinohrady
IKEM	Institut klinické a experimentální medicíny
IOL	intraocular lens
ISRS	International Society of Refractive Surgery
LASIK	laser assisted in situ keratomileusis
LF UK	lékařská fakulta Univerzity Karlovy
Nd-YAG	neodym yttrium aluminium garnet
OCT	optical coherence tomography
PRK	photorefractive keratectomy

Almanach České společnosti refrakční a kataraktové chirurgie ČLS JEP

Odpovědná redaktorka: Z. Kebortová

Editor: prof. MUDr. Pavel Kuchynka, CSc., FCMA

Spoluautoři: MUDr. Michal Janek; MUDr. Petr Mašek, CSc.; doc. MUDr. Jiří Pašta, CSc., FEBO

Grafická úprava a litografie: Produkce BPP s.r.o.

Tisk: H.R.G. spol. s r.o.

Náklad: 500 ks

Česká společnost refrakční a kataraktové chirurgie ČLS JEP